הקמת הרשות המוניטרית של סינגפור: ההשוואה לז'נבה ולהונג קונג

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

ז'נבה: בנק לאומי ומפקח נפרד

שווייץ הלכה ברצף הפוך לזה של סינגפור. הבנק הלאומי שלה הוקם בחוק הפדרלי מיום 6 באוקטובר 1905 ופתח את שעריו לפעילות ב־20 ביוני 1907, עם סניפים בבזל, בברן, בז'נבה, בסנט גאלן ובציריך, ואילו המונופול על הנפקת השטרות עבר מבנקי ההנפקה לבנק המרכזי החדש.[1] בשווייץ קדמה אפוא הנפקת השטרות, והפיקוח בא דור אחד מאוחר יותר. חוק הבנקאות של 1934 הקים ועדת פדרלית שנשענה במידה רבה על רואי חשבון מבקרים חיצוניים, שיטה של פיקוח עקיף שמאפיינת את הרגולציה השווייצרית עד היום.[2]

הפיקוח על בנקים בודדים היה בידי ועדת הבנקאות הפדרלית, וכיום הוא בידי FINMA (רשות הפיקוח על שוק ההון השווייצרית). הבנק הלאומי השווייצרי, חברה שמניותיה רשומות למסחר ומוחזקות ברובן בידי גופים ציבוריים, ממלא מנדט של יציבות מחירים המביא בחשבון את ההתפתחויות הכלכליות.[3] פיקוח פיננסי משולב הגיע רק עם FINMA בשנת 2009, כך שהבנקים הפרטיים של ז'נבה צמחו תחת בנק מרכזי ללא תפקיד פיקוחי ותחת מפקח שנשען על רואי חשבון. הבנקים של סינגפור צמחו תחת רשות אחת, ששילבה מלכתחילה כסף, יתרות ופיקוח.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

לשתי המדינות יש בכל זאת חוויה משותפת. שתיהן מנהלות כלכלות קטנות ופתוחות עם מטבעות חזקים, מה שהוביל כל אחת מהן לעתים להשתמש בשער החליפין ככלי של מדיניות מוניטרית. שווייץ קבעה שער מינימום של 1.20 פרנק לאירו ב־6 בספטמבר 2011 וזנחה אותו ב־15 בינואר 2015.[4] עבור הבנק הלאומי השווייצרי היה שער החליפין צעד חירום. עבור הרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore, MAS) הוא הכלי הרגיל מאז 1981.

הונג קונג: מועצת מטבע שהחזיקה מעמד

בעניין המטבע בחרה הונג קונג בדרך הפוכה לזו של סינגפור. ב־17 באוקטובר 1983, עשור לאחר שסינגפור נטשה את השערים הקבועים, היא חזרה למועצת מטבע והצמידה את הדולר שלה לדולר האמריקני בשער של 7.80 דולר הונג קונגי ($HK). מאז מאי 2005 נסחר הדולר ההונג קונגי בתוך רצועה של 7.75 עד 7.85 דולר הונג קונגי.[5] הרשות המוניטרית של הונג קונג (Hong Kong Monetary Authority) נוסדה ב־1 באפריל 1993 במיזוג של משרד קרן המטבע (Office of the Exchange Fund) עם משרד נציב הבנקאות (Office of the Commissioner of Banking). שלושה בנקים מסחריים עדיין מנפיקים את רוב השטרות של הונג קונג במסגרת הסדרי מועצת המטבע.[6]

גם מבנה הפיקוח שונה, משום שהרשות המוניטרית של הונג קונג מפקחת על הבנקים, ואילו נציבות ניירות הערך והחוזים העתידיים (Securities and Futures Commission) ורשות הביטוח (Insurance Authority) מפקחות על ניירות הערך ועל הביטוח.[7] הונג קונג משלבת אפוא מועצת מטבע נוקשה עם מודל פיקוח מגוון. סינגפור, ששמרה מועצת מטבע להנפקת השטרות שלה עד 2002, הפכה את הרשות המוניטרית שלה לבנק מרכזי ולמפקח משולבים. פרק III של חלק K משווה בין שני המרכזים בתחרות ביניהם כיום.

מה מלמדת ההשוואה

שלושת המקרים מראים שאין דרך אחת למרכז פיננסי אמין. זינבה נשענה על בנק לאומי עצמאי, על פרנק חזק ועל שיטת פיקוח שהאצילה חלק ניכר מעבודתה לרואי חשבון. הונג קונג נשענה על כלל, מועצת המטבע, שאופיו האוטומטי ייתר את שיקול הדעת. סינגפור שילבה כלל להנפקת השטרות עם רשות בעלת שיקול דעת לכל השאר. לאחר מכן היא זנחה את הכלל, משעה שהרשות זכתה באמון שהכלל נועד להבטיח.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

המודל הסינגפורי מרכז כוח במידה בלתי רגילה. רשות אחת קובעת את המדיניות המוניטרית, מנהלת את היתרות, מעניקה רישיונות לכל מוסד פיננסי ומפקחת עליו ומקדמת את המרכז הפיננסי. ריכוז זה שירת את סינגפור היטב, כל עוד שמרה הרשות על המוניטין שלה כגוף מקצועי ובעל יושרה. הוא גם מטיל נטל כבד על אותו מוניטין, ולכן החוק מכפיף כיום את הקידום לאיתנות.

במספרים

פיחות הלירה שטרלינג בנובמבר 1967: 14.3 אחוז, עם הפסדים לסינגפור של כ־157 מיליון דולר על יתרות חיצוניות של 1,251.6 מיליון דולר. שטרות סינגפור הראשונים: 12 ביוני 1967. השיעור המינימלי של שטרלינג (Minimum Sterling Proportion): 40 אחוז משנת 1968, לאחר מכן הופחת ל־36 אחוז. הרשות המוניטרית של סינגפור: פועלת מ־1 בינואר 1971, עם דירקטוריון בן שבעה חברים בעת הקמתה. פיקוח על הביטוח: מאפריל 1977. פיקוח על ניירות ערך: מספטמבר 1984. הסרת ההגבלה האחרונה על המטבע: 1978. שער החליפין ככלי העיקרי: משנת 1981. ייסוף הדולר הסינגפורי על בסיס משוקלל לפי סחר 1981–2001: יותר מ־70 אחוז. אינפלציה ממוצעת 1981–2001: 2.0 אחוז בשנה, לעומת 6.5 אחוז ב־OECD. יכולת המרה הדדית עם הרינגיט: עד 8 במאי 1973. מיזוג עם מועצת נציבי המטבע (Board of Commissioners of Currency): 1 באוקטובר 2002. הצהרות מדיניות מוניטרית: ארבע בשנה מאז 2024. נכסי רזרבה רשמיים בסוף ספטמבר 2026: 433.4 מיליארד דולר ארה"ב.[8]

הערות

1. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie D, chap. II, והמקורות המצוטטים שם: החוק הפדרלי בדבר הבנק הלאומי השווייצרי מיום 6 באוקטובר 1905; הפתיחה ב־20 ביוני 1907 בבזל, בברן, בז'נבה, בסנט גאלן ובצירי‍ך; זכות ההנפקה הועברה מ־36 בנקי ההנפקה ל־"Swiss National Bank" (נצפה בנובמבר 2026); Wikipedia, "SNB; National Bank Act מיום 6 באוקטובר 1905, תחילת הפעילות ב־20 ביוני 1907. ↩

2. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie D, chap. IV, והמקורות המצוטטים שם: חוק הבנקאות של 1934 הקים את ה־Commission fédérale des banques, שנשענה במידה רבה על רואי חשבון מבקרים חיצוניים; שיטת הפיקוח העקיף באמצעות רואי חשבון נותרה מאפיין של הרגולציה הבנקאית השווייצרית. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Ressos, *Genève, place financière internationale*, IV, partie D, chap.: כרשות הפדרלית הראשונה לפיקוח על הבנקים, שאותה החליפה FINMA מ־1 בינואר 2009; Wikipedia, "Swiss National Bank" (נצפה בנובמבר 2026): המטרה העיקרית של המנדט שלו "is to ensure price stability, while taking economic developments into consideration"; מאורגן כ־"Aktiengesellschaft" לפי הוראות מיוחדות, עם מניות הרשומות למסחר מאז 1907, וגופים ציבוריים המחזיקים 78.17 אחוז ממניות ההצבעה ליום 31 בדצמבר 2021. ↩ Commission fédérale des banques

4. Wikipedia, "Swiss National Bank" (נצפה בנובמבר 2026): שער חליפין מינימלי של 1.20 פרנק שווייצרי (CHF) לאירו נקבע ב־6 בספטמבר 2011; סיומו הוכרז ב־15 בינואר 2015. ↩

5. Hong Kong Monetary Authority, "Linked Exchange Rate System" (נצפה בנובמבר 2026, hkma.gov.hk): השיטה "has been implemented in Hong Kong since 17 October 1983", ושער החליפין יציב "within a band of HK$7.75-7.85 to one US dollar"; Wikipedia, "Hong Kong dollar" (נצפה בנובמבר 2026): הוצמד ב־17 באוקטובר 1983 "at a rate of HK$7.80 = US$1", "officially switching back to the currency board system", ונסחר מאז מאי 2005 בטווח 7.75–7.85. GIC, *Bold Vision*, פרק 3, מתארך את ההצמדה לשנת 1982 בשער של 7.2 דולר הונג קונגי, דבר שהתיאור של ה־HKMA עצמה סותר. ↩

6. Wikipedia, "Hong Kong Monetary Authority" (נצפה בנובמבר 2026): מלבד שטרות ה־10 דולר של ה־HKMA עצמה, השטרות מונפקים בידי הבנקים המנפיקים, The Hongkong and Shanghai Banking Corporation, Standard Chartered Bank ו־Bank of China. ראו גם Wikipedia, "Hong Kong Monetary Authority" (נצפה בנובמבר 2026): ה־HKMA "founded on 1 April 1993 when the Office of the Exchange Fund and the Office of the Commissioner of Banking merged". ↩

7. Securities and Futures Commission, "Our role" (נצפה בנובמבר 2026, sfc.hk): "an independent statutory body set up in 1989" המסדיר את "Hong Kong's securities and futures markets"; Wikipedia, "Insurance Authority" (נצפה בנובמבר 2026): רשות הביטוח, שהוקמה ב־7 בדצמבר 2015, מסדירה את ענף הביטוח ונטלה את מקומו של Office of the Commissioner of Insurance ב־26 ביוני 2017. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

8. Monetary Authority of Singapore, “International Reserves and Foreign Currency Liquidity” (עודכן לאחרונה ב־30 באוקטובר 2026), נכון לספטמבר 2026 (נתון ראשוני); לשאר הנתונים ראו את הערות השוליים לפרק זה. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com